

VANTAAN YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTAOHJELMA 2026

**YMPÄRISTÖKESKUS
YMPÄRISTÖNSUOJELU**

**Vantaa
Vanda**

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	3
2.	LUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISET JA REKISTERÖIDYT TOIMINNOT ..	3
2.1	Ympäristölupakohteet	3
2.2	Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat toiminnot	4
2.3	Rekisteröidyt kohteet	4
3.	JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA.....	5
4.	MUU VALVONTA.....	5
4.1	Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta	5
4.2	Muu jätelain mukainen valvonta	6
4.3	Muiden lakien mukainen valvonta	6
4.4	Projektit	7
5.	VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2025.....	7

1. JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontaohjelma luvan- ja ilmoitustenvaraisten sekä rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta. Valvontaohjelmassa on tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Lisäksi siinä on oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista, tiedot muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä sekä kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Määräajoin tehtävää säännöllistä valvontaa edellytetään ympäristönsuojelulain lisäksi tietyille jätelain (646/2011) 124 §:ssä mainituille toiminnoille. Jätelain säännöllinen valvonta on sisällytetty valvontaohjelmaan omana kohtanaan.

Lakisääteisen säännöllisen valvonnan lisäksi ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvia muita tehtäviä tulee vesilaista (587/2011), vesihuoltolaista (119/2001), kemikaalilaista (599/2013), maa-aineslaista (555/1981), maastoliikennelaista (1710/1995) ja ulkoilulaista (606/1973).

2. LUVAN- JA ILMOITUKSENVARAISET JA REKISTERÖIDYT TOIMINNOT

2.1 Ympäristölupakohteet

Vantaalla on 32 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan kuuluvaa ympäristölupalaitosta tai -toimintaa. Vuoden 2025 aikana myönnettiin viisi uutta ympäristölupaa. Vuoden 2025 lopussa on ollut vireillä neljä ympäristölupahakemusta tai luvan muuttamista.

Ympäristölupalaitosten valvonta perustuu laitospohjaisesti tehtyyn riskinarviointiin. Riskinarvioinnin perusteella laitokset on jaoteltu neljään valvontaluokkaan, jotka määrittelevät tarkastustiheyden. Lisäksi kohde tarkastetaan ensimmäisenä toimintavuotena. Valvontaohjelmassa esitetyn suunnitelmallisen valvonnan lisäksi kohteisiin tehdään tarvittaessa tarkastuksia yleisöilmoitusten perusteella tai toiminnassa ilmoitettujen poikkeamien takia.

Säännöllisiin valvontatoimiin kuuluvat vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastaminen. Raportoitavia jätetietoja toiminnanharjoittaja tallentaa myös valtion YLVA-tietojärjestelmään.

Taulukko 1. Ympäristölupakohteiden lukumäärä, suunnitellut määräaikaistarkastukset sekä vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastusmäärät vuonna 2026.

Toimiala	Kohteet	Suunnitellut tarkastukset	Vuosiraportin tarkastaminen	Tarkkailutulosten tarkastaminen
Pintakäsittely	2	1	2	1

Toimiala	Kohteet	Suunnitellut tarkastukset	Vuosiraportin tarkastaminen	Tarkkailutulosten tarkastaminen
Energian tuotanto	2	0	2	2
Kemikaalien tai polttoaineiden varastointi ja käsittely	3	1	2	2
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	0	1	1
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto	2	0	2	2
Betoniasema	2	0	1	1
Elintarvikkeiden valmistus	3	1	3	1
Liikenne	4	2	4	4
Jätteen käsittely	12	1	12	10
Muu toiminta (krematorio*)	1	0	0	0
YHTEENSÄ	32	6	29	24

* päätös ei lainvoimainen

2.2 Yleiseen ilmoitusmenettelyyn kuuluvat toiminnot

Yleisen ilmoitusmenettelyn valvontakohteita on viisi.

Taulukko 2. Yleisen ilmoitusmenettelyn kohteiden lukumäärä, suunnitellut määräaikaistarkastukset sekä vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastusmäärät vuonna 2026.

Toimiala	Kohteet	Suunnitellut tarkastukset	Vuosiraportin tarkastaminen	Tarkkailutulosten tarkastaminen
Varikko	2	0	2	2
Elintarvikelaitos	1	0	1	0
Kemikaalivarasto	1	1	1	1
Eläinsuoja	1	0	1	0
YHTEENSÄ	5	1	5	3

2.3 Rekisteröidyt kohteet

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröityjä kohteita on 71, joista suurin osa on jakeluasemia. Vuonna 2026 tarkastetaan 15 jakeluasemaa ja yksi kemiallinen pesula.

Taulukko 3. Rekisteröityjen kohteiden lukumäärä, suunnitellut määräaikaistarkastukset sekä vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastusmäärät vuonna 2026.

Toimiala	Kohteet	Suunnitellut tarkastukset	Vuosiraportin tarkastaminen	Tarkkailutulosten tarkastaminen
Energiantuotantoyksikkö	2	0	2	0
Asfalttiasema	4	0	4	0
Polttonesteiden jakeluasema	57	15	0	0
Kemiallinen pesula	3	1	0	0
Orgaanisia liuottimia käyttävä toiminta	1	0	0	0
Betoniasema	4	0	4	4
YHTEENSÄ	71	16	10	4

3. JÄTELAIN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Jätelain 124 § velvoittaa tarkastamaan laitokset ja toiminnot, joissa harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä, syntyy vaarallista jätettä, harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä, toimitaan jätteen välittäjänä tai toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja. Jätelain valvonnassa hyödynnetään siirtoasiakirjojen sähköistä SIIRTO-rekisteriä.

Jätteen keräystoimintoja (JL 100 §) on rekisteröity 14, joista osaan sisältyy useita keräyspisteitä, esimerkkinä hyötyjätteiden keräyspisteet. Tarkastus tehdään kolmeen kohteeseen. Rekisteröintimerkinnän koskiessa useita keräyspisteitä voidaan valvonta toteuttaa otantana. Jätteiden keräystoiminnot kuuluvat valvontaluokkaan VL 4.

Toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä, tarkastetaan suunnitelmallisesti projektien yhteydessä ja harkinnan mukaan yleisöilmoitusten perusteella. Vuonna 2026 tarkastuksille ei ole painopistealueita. Tarkastuksia tehdään yleisöilmoitusten perusteella priorisointia noudattaen.

Jätteiden kansainvälisten siirtojen valvontaa tehdään lupalaitosten määräaikaistarkastusten ja vuosiraporttien tarkastusten yhteydessä. Ympäristökeskukseen yleisöilmoituksena tulleet epäilyt jätteiden kansainvälisistä siirroista välitetään Suomen ympäristökeskukseen, joka valvoo siirtoja satamissa ja rajanylityspaikoilla yhteistyössä tullin kanssa.

4. MUU VALVONTA

4.1 Muu ympäristönsuojelulain mukainen valvonta

Meluilmoituspäätöksiä (YSL 118 §) tehdään vuosittain useita kymmeniä. Kohteita tarkastetaan tapauskohtaisen harkinnan ja valitusten perusteella, priorisointia noudattaen. Koetoimintailmoituksia (YSL 119 §) tulee vireille harvoin ja kohteet tarkastetaan tarvittaessa, toiminnan laadusta riippuen. Onnettomuuden, tuotantohäiriön tai muun vastaavan syyn aiheuttamissa poikkeuksellisissa tilanteissa (YSL 120 §) tehdään aina tarkastus. Ilmoituksia tulee hyvin harvoin.

Ympäristönsuojelulakiin tai sen nojalla annettujen säännösten valvontaa ovat muun muassa haja-asutuksen jätevesien valvonta ja nitraattiasetuksen valvontaan perustuvat eläinsuojatarkastukset. Eläinsuojia on Vantaalla noin 40 ja niitä tarkastetaan mahdollisten valitusten perusteella. Viemäriverkostojen ulkopuolisten kiinteistöjen jätevesien valvontaa tehdään vireille tulleiden lykkäyshakemusten tai haittailmoitusten perusteella.

F-kaasujen ja otsonikerrosta heikentävien aineiden valvontaa tehdään pääasiassa määräaikaistarkastusten ja muiden suunnitelmallisten tarkastusten yhteydessä. Tarkastuksilla selvitetään muun muassa käytettävät kylmäaineet sekä tarkistetaan kylmälaitteiden huoltopäiväkirjan merkinnät ja huoltajien pätevyys.

Ympäristönsuojelumääräyksiin liittyvät paikallakäynnit tai tarkastukset koskevat öljysäiliön maahan jättämiseksi tehtyihin hakemuksiin, lumenvastaanotto paikkoihin sekä jätteen hyödyntämiseen maarakentamisessa. Öljysäiliöiden maahanjättämis - hakemusten kohdalla tehdään kiinteistölle paikallakäynti päätöksenteon tueksi, jos riittävät tiedot eivät selviä hakemuksesta. Muihin kohteisiin tehdään tarkastus tarvittaessa, priorisointia noudattaen.

Ympäristöhaittoja, esimerkiksi melua, hajua, savua, pölyä tai pintavesiä koskevien ilmoitusten ja toimenpidepyyntöjen määrä vaihtelee vuosittain paljon. Käsittelytarve ja mahdollinen paikallakäynti harkitaan tapauskohtaisesti ja priorisoiden. Viihtyvyyshaittaa koskevia ilmoituksia otetaan käsittelyyn vain kirjallisesta vireillepanosta.

4.2 Muu jätelain mukainen valvonta

Jätelain muuta kuin säännöllistä valvontaa ovat roskaantumisen valvonta, yleisötapahtumien jätehuoltosuunnitelmien tarkastaminen ja purkuilmoitusten tarkastaminen. Roskaantumisen valvonta perustuu haittailmoituksiin ja edellyttää toisinaan paikalla käyntiä. Kiinteistöjen jätehuoltoa ja jätehuoltomääräysten noudattamista koskevat valvonta-asiat hoidetaan useimmiten kirjallisesti kiinteistön omistajan tai isännöitsijän kanssa. Jätelain valvontaa priorisoidaan jätteen laadun ja määrän sekä jätteestä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen vaaran perusteella.

Jätelaissa on toiminnanharjoittajille säädetty kirjanpito- ja tiedonantovelvoite muun muassa vaarallisesta jätteestä ja POP-jätteestä. Laissa on myös säädetty elintarvikealan toimijalle velvollisuus pitää kirjaa toiminnassaan syntyvästä elintarvikejätteestä sekä elintarvikejätteen toimittamisesta muualla käsiteltäväksi. Valvontaa tehdään resurssien puitteissa yhteistyössä elintarviketarkastajien kanssa.

4.3 Muiden lakien mukainen valvonta

Muun lainsäädännön valvontaa kohteissa tehdään vesilain, vesihuoltolain, kemikaalilain, maa-ainelain, maastoliikennelain ja ulkoilulain perusteella. Vesilain tarkastukset tai paikallakäynnit liittyvät vireille tulleisiin oja-asioihin koskien yleensä ojan kunnossapitoa. Vesihuoltolain vapautushakemuksen käsittelyn yhteydessä tehdään tarkastus, mikäli hakemus koskee vapautusta jätevesiviemäristä. Jos hakemus koskee vapautusta hulevesiviemäristä, tarkastus tehdään vain, jos olosuhteet eivät selviä hakemuksen perusteella. Tarkastus tehdään myös, jos hulevesiviemäröinnin alueella olevan kiinteistön hulevesien johtamisesta tulee valitus.

Kemikaalilain 11 §:n valvontaa tehdään vuonna 2024 valmistuneen pääkaupunkiseudun kemikaalilain valvontaohjeen mukaisesti ympäristönsuojelulain nojalla valvottavien lupa-, ilmoitusmenettely- tai rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastusten yhteydessä. Ohje painottuu biosidien, REACH-asetuksen ja POP-yhdisteiden valvontaan, mutta sisältää myös ohjeistuksen F-kaasujen ja otsonikerrosta heikentävien aineiden valvontaan.

Kunnan valvomaa luvanvaraista maa-ainestenottoa ei Vantaalla ole eikä hakemuksia ole vireillä. Maastoliikennelain lupia on yksi. Ulkoilulain valvonta käsittää leirintäalueiden, myös tilapäisten, valvontaa. Vantaalla ei ole pysyviä leirintäalueita.

4.4 Projektit

Vuodelle 2026 ei ole suunnitteilla projekteja.

5. VALVONTAOHJELMAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2025

Valvontaohjelman 2025 tarkastuksista toteutui noin 65 % ympäristönsuojelulain kohteista. Tarkastuksia oli suunniteltu 23 kohteeseen, joista valvontaohjelman mukaisesti toteutui 13. Ympäristölupalaitosten tarkastukset toteutuivat parhaiten, sillä suunnitelluista 10 tarkastuksesta toteutui 8. Lisäksi tehtiin kaksi tarkastusta kohteisiin, joita valvontaohjelmassa ei ollut, mutta jotka olivat kuitenkin valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia. Niistä toinen oli uuden toiminnan aloitustarkastus ja toinen ylimääräinen valvontatarkastus. Tarkastamatta jääneistä kohteista toinen ei ollut aloittanut toimintaansa, toista ei ehditty tarkastaa työtilanteen takia.

Yleisen ilmoitusmenettelyn toimintojen tarkastuksia oli valvontaohjelmassa kaksi, joista toinen toteutui. Toisen kohteen tarkastus siirtyi, koska vireillä on uusi ilmoitus samasta laitoksesta.

Rekisteröityjen kohteiden suunnitelluista 11 tarkastuksesta toteutui 4. Viisi jakeluasemaa jäi tarkastamatta. Kahta ohjelmassa ollutta kohdetta ei voitu tarkastaa, kun toiminta ei ollut alkanut.

Jätteen keräystoiminnan tarkastuksia suunniteltiin neljään kohteeseen, jotka kaikki tarkastettiin ja lisäksi yksi kohde, joka ei ollut ohjelmassa.

Säännöllisen, lakisääteisen valvonnan lisäksi vuoden aikana tehtiin kuusi eläinsuojatarkastusta, joista kolme yhteen samaan kohteeseen, yksi meluilmoitukseen liittyvä tarkastus ja kolme hallintopakoon liittyvää tarkastusta. Määräaikaistarkastusten yhteydessä tehtiin kolme kemikaalilain tarkastusta sekä kaksi otsoni- ja F-kaasuasetusten valvontatarkastuksia. Vesihuoltolain hakemuksiin liittyviä paikallakäyntejä tehtiin yhdeksään kohteeseen. ELY-keskuksen tarkastuksille osallistuttiin 12 ympäristölupakohteessa.

Vuoden aikana tarkastettiin projektiluonteisesti toimintoja niillä pohjavesialueilla, joille laaditaan pohjaveden suojelusuunnitelma. Kohteina oli muun muassa autokorjaamoja sekä muita vaarallista jätettä tuottavia tai kemikaaleja varastoivia yrityksiä. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 17 kohteeseen osin kesäharjoittelijan avustuksella. Toisena valvontaohjelmassa olleessa projektissa kartoitettiin pohjavesialueilla kemikaaleja käyttävien tai varastoivien yritysten kemikaalimääriä ja varastointia kirjallisella selvityspyynnöllä.

Lupajaosto teki vuoden aikana päätökset kuudesta ympäristöluvasta, seitsemästä hallintopakkoasiasta sekä yhdestä maastoliikenneluvasta ja kirjallisesta vireillepanosta. Lausuntoja valtion lupa- tai valvontaviranomaiselle tai hallinto-oikeudelle lupajaosto antoi yhdeksän. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin 41 meluilmoituksesta, 28 vesihuoltolain vapautushakemuksesta, 15 hakemuksesta öljysäiliön maahan jättämiseksi ja kahdesta tarkkailusuunnitelmasta. Valtion lupa- tai valvontaviranomaiselle tai hallinto-oikeudelle annettiin seitsemän viranhaltijalausuntoa ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle tehtiin yksi valitus.

Ilmoituksia ympäristöhaitoista kirjattiin jatkuvan valvonnan järjestelmään 189 kpl, mikä on noin kolmanneksen vähemmän kuin edellisenä vuonna. Suurimpina ryhminä olivat meluvalitukset (59 kpl) ja roskaantuminen (48 kpl). Ympäristöhaittoja koskevia ilmoituksia tuli myös kaupungin palautekanavan kautta eikä kaikkia sitä kautta tulleita palautteita ole kirjattu jatkuvan valvonnan kohteiksi.

Viranomaisen omina vireillepanoina saatiin vuoden 2025 aikana päätökseen 35 valvonta-asiaa liittyen valvontakohteisiin tai haittailmoituksiin. Prosessissa on yhä 37 valvonta-asiaa. Haitankärsijöiden tekemiä kirjallisia vireillepanoja on selvitettävänä ja ratkaisematta neljä.

Valmistelussa oli kuten edellisenäkin vuonna haastavia ja aikaa vieviä päätös- ja valvonta-asioita. Vuoden aikana valmisteltiin poikkeuksellisen monta ympäristölupa-asiaa lupajaoston päätettäväksi. Alkuvuodesta aikaa edelleen vei muuton edellyttämä asiakirjojen arkistointi. Vuoden mittaan ratikan rakentaminen työllisti ennakoitua enemmän lukuisine meluilmoituksineen, neuvonta- ja kannanottopyyntöineen. Ratikan rakentamiseen liittyvät päätös- ja valvonta-asiat vievät huomattavan osan resursseista myös tulevina vuosina.

Ympäristötarkastajien tehtäviin kuuluu asioita, joihin lainsäädännössä on asetettu määräajat ja jotka tulee priorisoida muiden tehtävien edelle. Niin ikään joihinkin toimenpidepyyntöihin on reagoitava viipymättä. Valvonnan vaikuttavuuden vuoksi myös laillisuusvalvontaan on panostettava. Valvonta on kaiken kaikkiaan tasapainottelua eri tehtävien kiireellisyysjärjestyksen välillä ja työn suunnitelmallinen priorisointi on tässä avainasemassa. Vuosien 2026–2028 valvontasuunnitelmaan onkin liitetty priorisoinnin periaatteet.

